

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

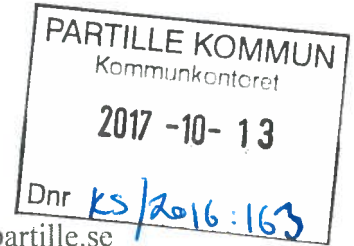
Samhällsbyggnadsenheten
Andreas K Karlberg
Kulturgeograf
010-2244784
Andreas.K.Karlberg
@lansstyrelsen.se

Yttrande
2017-10-13

Diarienummer
402-23669-2017

Sida
1(8)

Partille Kommun
Kommunstyrelsen
kommunkontoret@partille.se

Förslag till planprogram för Partille Eco park, i Partille kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2017-06-01 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Om ärendet

Syftet med detaljplaneprogrammet är att utveckla centrala Sävedalen som går under projekt Partille Eco Park. För att ta ett helhetsgrepp om området innehåller programmet både trafikåtgärder och förslag om utveckling av nya bebyggelse- och rekreationsområden.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen kan i dagsläget inte ta ställning till exploateringen av Finngösaravinen. Vi anser att vidare utredningar gällande miljökonsekvenser, artskyddsfrågorna samt påverkan på Natura 2000 behöver tillkomma innan det är möjligt att ta ställning till exploateringen.

Länsstyrelsen anser att planprogrammet behöver förtydliga inriktningen av Finngösaravinen som både ett område för rekreation och som potentiell ringled. Planprogrammet har separerat förslag på ringled och förslag på rekreation, där man hänvisar till att all rekreation fortsatt kan finnas kvar och i vissa fall stärkas av ringleden. Länsstyrelsen anser att förslaget tydligare behöver visa hur detta kan kombineras utan att inskränka på varandras funktioner. Vilka konsekvenser på effektivitet får ringleden om barn och djurliv ska vistas i anslutning till vägen samt vilka konsekvenser får naturenupplevelsen av den förväntade bilalstringen på ringleden?

Programmet bedöms i sin helhet bidra till en förtätning av Sävedalen som leder till att stärka Vallhamra centrum som handelsplats och kollektivtrafiknav. Länsstyrelsen ställer sig positiva till planerad bebyggelse, men vill påtala att utformningsfrågorna är av stor vikt i vidare planarbete.

Planprogrammet och den vidare planläggningen behöver fördjupade utredningar vad gäller prövningsgrunderna;

- Miljökvalitetsnormer (MKN) vatten
- Hälsa och Säkerhet
- Riksintresse

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

MKN

Dagvatten och MKN

Planförslaget innebär en förtätning och ökning av hårdgjorda ytor. Kommunen behöver ta ett samlat grepp över planprogrammets sammantagna dagvattenpåverkan. En dagvattenutredning bör därför tas fram dels för hela planprogrammet, dels för de enskilda områdena för att utreda hur tillkommande dagvatten ska hanteras i detalj. Den samlade dagvattenpåverkan ska utredas med avseende på nedanstående frågeställningar:

Dagvattenrecipient från tillkommande bebyggelse kommer förmodligen belasta vattenförekomsten Sävån – Olskroken till Brodalen (SE640726-127722). Berörd vattenförekomst behöver beskrivas med statusklassning, beslutade MKN samt planprogrammets totala påverkan på MKN och möjligheterna att uppnå MKN inom fastställd tid. Bedömningarna ska motiveras.

Sävån omfattas även av miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554). Förordningen anger rikt- och gränsvärden som inte får överskridas. Planprogrammets totala dagvattenpåverkan behöver beskrivas och beaktas i det fortsatta arbetet.

Sävån är även ett Natura 2000-område med höga naturvärden, bland annat genom den genetiskt unika Sävålxaxen. Detta behöver beaktas i det kommande arbetet.

Riksintresse

Natura 2000

Kommunen behöver utreda om exploateringen kan innebära skada på det nedströms liggande Natura 2000 området Sävån, nedre delen (SE0520183) genom ex. grumling som kan påverka lax. Åtgärder som på ett betydande sätt påverkar miljön i ett Natura 2000-området kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken. Innebär åtgärderna en skada på Natura 2000-området får Länsstyrelsen inte meddela tillstånd. Tillstånd får i sådana fall bara meddelas efter regeringens godkännande enligt 7 kap 29 § miljöbalken.

Trafik

Länsstyrelsen hänvisar till Trafikverkets yttrande TRV 2017/67966.

Hälsa och säkerhet

Buller

Kommunen behöver i det fortsatta planeringsarbetet ta fram mer utförliga bullerutredning för de olika delområdena samt för de olika vägalternativen där ny väg planeras.

Det behöver även utredas vidare om de förslagna placeringarna för förskolor är lämpliga ur bullersynpunkt. Naturvårdsverket har nyligen gett ut en vägledning "Riktvärden för buller på skolgård från väg-och spårtrafik". I den anges att för nya skolgårdar bör riktvärdet vara 50 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå.

De förändringar som föreslås för Ugglumsleden kommer troligen att medföra en förbättrad bullersituation för befintliga bostäder utmed leden. Det kommer även att leda till en förbättring ur trafiksäkerhetssynpunkt.

För tillkommande bostadsbebyggelse utmed Ugglumsleden så kan ljudnivåerna bli relativt höga närmast leden. Det är viktigt att denna bebyggelse planeras och anpassas så att bullerpåverkan blir så begränsad som möjligt. Bestämmelserna i PBL § 2:6 a ska följas vid den fortsatta planeringen. Paragrafen anger att bebyggelsen ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller

När det gäller den planerade nya vägsträckningen genom Finngösaravinen så är alternativ Blå att föredra ur bullersynpunkt.

För det område som föreslås byggas på tidigare handelsträdgårdens tomt behöver bullerskyddande åtgärder vidtas för att skärma bullret från E20 och Göteborgsvägen. Även här behöver en utförligare bullerutredning tas fram med förslag till åtgärder för att minimera bullerpåverkan på bostadsbebyggelsen.

Förorenad mark

På platsen för en tidigare handelsträdgård, där bostäder planeras (Trädgårdsstaden), behöver förekomsten av förorenad mark utredas samt vilka åtgärder som behöver vidtas. Detta kan hanteras i detaljplaneskedet. Sanering av området blir troligen nödvändigt.

Översvämning

Länsstyrelsen noterar att planprogrammet tar upp att den planerade bebyggelsen inte är placerad i lågpunkter och att det kommer att göras detaljerade markprojekteringar för att undvika lokala instängda områden där vatten kan samlas. Det framgår också att kommunen är uppmärksam på delar av programområdet där det är problem med högt vatten vid kraftig nederbörd redan i dag. Risken för extrem nederbörd är viktigt att beakta. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att hantera ett skyfallsscenario

motsvarande minst ett 100-årsregn. Detaljplanerna ska redovisa vad konsekvenserna av ett skyfall blir för den planerade bebyggelsen. Det ska också framgå vad konsekvenserna blir för den närmaste omgivningen med befintlig bebyggelse, då den kan påverkas om det blir fler hårdgjorda ytor.

Farligt gods

Ett av delområdena i planprogrammet, delområde Trädgårdsstaden, ligger i närheten av E20 som är en rekommenderad transportled för farligt gods. Länsstyrelsen noterar att kommunen uppmärksammat att en riskbedömning kan behöva göras om delar av området ligger inom riskhanteringsavståndet 150 m. En riskbedömning bör i så fall vara genomförd till detaljplanens samrådsskede.

Geoteknik

Länsstyrelsen hänvisar till Statens Geotekniska Instituts (SGI) yttrande 5.2-1707-0455.

Strandskydd

En del föreslagna åtgärderna i Finngösaravinen är delvis inom strandskyddat område. I första hand bör kommunen undersöka möjligheten om strandskyddet kan vara kvar. Om kommunen vill upphäva strandskyddet behöves skälen för upphävande av strandskyddet motiveras i planbeskrivningen.

Råd enligt PBL och MB

Enligt 5 kap 14 § PBL är en av Länsstyrelsens uppgifter under samrådet att särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL och bestämmelserna i lagen i övrigt om det behövs från allmän synpunkt.

Vatten

Delområde Oxledsstråket och Promenaden

Vattenanläggningarna i parken och längs Ugglumsleden behöver förtydligas. Var kommer vattnet ifrån? Ska det finnas någon koppling till befintligt vattendrag i södra änden av parken? Finns det någon koppling till planerad dagvattenhantering i området som dagvattendammar?

Delområde Vägen och Finngösabäcken

Finngösabäckens biologiska kvaliteter behöver inventeras som en del av det fortsatta arbetet. Inventeringen av Finngösabäcken bör avse vattenmiljön och närliggande vegetations betydelse för vattenmiljön. De ekologiska konsekvenserna av de olika vägförslagen behöver beskrivas, bedömas och jämföras. Konsekvenserna för rekreativvärde av en kulverterad bäck bör beskrivas och bedömas. Bedömningarna ska motiveras.

Stabiliteten i ravinen behöver utredas utförligt med avseende på behovet av stabilitetsåtgärder som kan påverka Finngösabäcken, speciellt för alternativen GUL och BLÅ. Bäckens meandrande lopp antyder

erosionskänsliga jordarter vilket kan medföra avsevärda ingrepp i bäcken, bland annat långa kulverteringar.

Den juridiska aspekten av nödvändiga vattenverksamheter enligt miljöbalken bör också belysas i det fortsatta planarbetet. Större ingrepp i bäcken kan innebära tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap 9§ miljöbalken.

Naturmiljö – Delområde Finngösaravinen

Länsstyrelsen bedömer att byggnation av väg samt utvecklingsförslagen i Dalen/Finngösaravinen är olämpligt med hänsyn till att området har ett betydande friluftsvärde och hyser höga naturvärden som riskerar att försvinna vid en allt för omfattande förändring av naturmiljön.

Konsekvenser på naturmiljön och biologiska mångfalden av de föreslagna utvecklingsplanerna för området behöver utredas. Länsstyrelsen ser en risk med att parkliknande naturområden med utegym, pulkabacke, golf, mountainbikestigar och utsiktstorn skapar ett homogent grönområde vilket gör att naturvärdet minskar.

Länsstyrelsen meddelade 2014-12-05 efter fältbesök i området (Dnr 511-29806-2014) att naturvärdena i lövskogen längs bäcken och sluttningarna på områdets östra sida har tillräckligt höga naturvärden för att motivera ett långsiktigt bevarande.

Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventeringen behöver innehålla en helhetsbedömning av planförslagets konsekvenser för områdets naturvärden. Olika ingrepp ska inte **enbart** behandlas var för sig. Kumulativa effekter av åtgärder behöver utredas. Finngösaravinen gränsar i sydost till området kallat Finngösa övre som finns med som nummer 45 i Partille kommuns naturvårdsplan. I naturvårdsplanen har Finngösa övre bedömts ha högsta naturvärde. Konsekvenserna på natur- och friluftsvärdena behöver utredas utifrån de planerade åtgärderna i Finngösa övre.

Man behöver utreda och undersöka värdet av ”ostädad” natur samt de variationsrika strukturerna och mångfalden som finns och vilka konsekvenser planen kan få för skyddade arter.

Naturvärdesinventeringen bör innehålla en inventering av hela grönytan i dalen. Extra fokus bör läggas på:

- Groddjur. Naturvärdesinventeringen från 2002 visar på att det finns lämpliga lokaler för groddjur. En observation av åkergroda och groddagg har registrerats i artportalen 2017-04-01.
- Inventering av fladdermöss och förekomsten av eventuella boplatser.
- Inventering av *skyddsvärda träd*

- Inventering av fåglar och hålträd (skyddsvärda träd).
- En redogörelse för hur kommuns prioriterade ansvarsarter och ansvarsnaturtyper påverkas av planen.
- Kryptogamer och svampar. Området verkar rikt på vedsvampar och det finns rödlistade lavar. Enligt *Naturvärdesinventering Finngösaravinen (2017-05-31)* har man tidigare observerat den sällsynta svampen *Fuligo leviderma*. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen undersöker detta närmare.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anser att arkeologiska utredningar kommer krävas vid en vidare planläggning av Finngösaravinen samt i de byggelsestråken längs med Ugglumsleden.

Överensstämmelse med ÖP och Naturvårdsplan

Vägförslaget finns redovisat i gällande Översiktsplan för Partille kommun. I kommunens nyligen upprättade naturvårdsplan har Dalgången/Finngösaravinen bedömts som naturvärde klass II. Motiveringen av klassningen är att området är artrikt, inkluderande ett flertal rödlistade arter (inkluderar en akut hotad art (kategori CR), tre sårbara arter (kategori VU) och 9 nära hotade arter (kategori NT)). Föreslagen hänsyn inom klass II-områden anger att exploateringsingrepp bör undvikas och lämplig skötsel utredas. Till dess bör hävd återupptas på ängsytor, men övriga delar lämnas orörda, utom hänsynsfulla åtgärder för friluftsliv.

Förslagen för vägalternativ blå eller gul tillsammans med utvecklingsområden enligt karta 11 tycks gå emot de råd som anges i naturvårdsplanen.

Social hållbarhet och bebyggelsestruktur

Länsstyrelsen uppmuntrar att kommunen fördjupa sin barnkonsekvensanalys i en vidare planläggning av ”Delområde Vägen”. I området bör ett stort fokus vara på trafiksäkerhet om barn och ungdomar ska kunna vistas i anslutning till vägen, oavsett alternativ gul eller blå.

Koppling till miljömålen

Länsstyrelsen anser att den fysiska planeringen utgör ett viktigt verktyg för att uppnå miljömålen. PBL (2010:900) är direkt knuten till miljöbalken, enligt dess 2 kap 2 §. Miljömålen ska enligt miljöbalkspropositionen (1997/98:45) vara vägledande vid tillämpningen av miljöbalken.

En översiktlig redovisning av miljömål på olika nivåer, det nuvarande miljötillståndet och planinnehållets förhållande till detta beskrivs, vilket gör det möjligt att bedöma föreslagna åtgärder från miljösynpunkt. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen väger in de nationella målen i sin planering.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Artskydd i Dalgången/Finngösaravinen

Enligt objektsbeskrivningen av Finngösaravinen i Partille kommuns Naturvårdsplan förekommer ett flertal rödlistade arter i området och det har ett rikt fågelliv.

Genom 4 § artskyddsförordningen (SFS 2007:845) är alla vilda fåglar samt de djur som markerats med N i bilaga 1 till förordningen fridlysta, däribland samtliga fladdermusarter som förekommer i Sverige. När det gäller fåglar bör dock enligt Naturvårdsverket vissa arter prioriteras i skyddsarbetet. Det gäller rödlistade arter, arter som minskat med mer än 50 % under de senaste 30 åren (eller senaste 3 generationerna) samt arter som markeras med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen.

Exempelvis har även fynd av åkergroda noterats i Artportalen 2017-04-01. Åkergroda är en sådan djurart som är markerad med N i bilaga 1 till artskyddsförordningen.

Det finns ännu inte tillräcklig information om planerna för att med säkerhet avgöra vilka åtgärder som kan komma att behöva företas. Ytterligare inventeringar och utredningar behöver göras.

Markavvattning

I plankartorna vid delområde Promenaden och Oxledsstråket visas bilder på vattendrag intill väggkanten med uppsamlingsplatser. Om det stämmer att marken är sank så behöver det utredas om markavvattning kan krävas. Om markavvattning är nödvändig bör kommunen överväga platsens lämplighet för bostadsbyggande.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget innebär betydande påverkan på miljön för delområdet vid Finngösaravinen. Länsstyrelsen anser att Partille kommun bör ta tydligare ställning till vilka detaljplaner som bedöms innebära en betydande miljöpåverkan eller inte eftersom flera detaljplaner kommer att tas fram.

Övrigt

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Bifogad MKB är från 2002, dvs 15 år gammal. Flera gränsvärden och riktlinjer för inventeringar har förändrats sedan 2002. Det är positivt att kommunen avser uppdatera MKB'n. Länsstyrelsen anser dock att planprogrammet ska bedömas i sin helhet.

Detta yttrande har planhandläggare Anna Hendén beslutat och planhandläggare Andreas K Karlberg föredragit. I den slutliga handläggningen har även Emelie Holm från Naturavdelningen, Ulf Juto från Vattenavdelningen, Lotta Sahlin Skoog från Miljöskyddsavdelningen, Bodil Samuelsson från enheten för Samhällskydd och Beredskap samt Leif G Johansson från enheten för Kulturmiljö medverkat.

Anna Hendén

Andreas K Karlberg

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga för kännedom från andra myndigheter:

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från Trafikverket, daterat 2017-09-22

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från SGI, daterat 2017-10-03

Kopia till:

Trafikverket

SGI

Länsstyrelsen/

Naturavdelningen, Emelie Holm

Miljöskyddsavdelningen, Lotta Sahlin Skoog

Samhällsavdelningen enheten för samhällsskydd och beredskap, Bodil Samuelsson

Samhällsavdelningen enheten för Kulturmiljö, Leif G Johansson

Vattenavdelningen, Ulf Juto